

Ὁ δίκαιος ὡς παράνομος (Νικολόπουλος Ἱερώνυμος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Καθώς μπαίνουμε στην τελική εὐθεία για τή Μητρόπολη τῶν ἑορτῶν, τὰ Χριστούγεννα, ἡ Ἐκκλησία μέ τό ἴδιο πάντα εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα μᾶς προετοιμάζει για τήν πανηγυρική καί συνάμα ταπεινή εἴσοδο τοῦ Βασιλέως τῆς Δόξης στό ἱστορικό προσκήνιο. Καί ἐνῶ ἐτοιμαζόμαστε για τίς δοξολογίες τῶν ἀγγέλων, τήν ὁμολογία τῶν ποιμένων, τήν προσκύνηση τῶν μάγων, τόν ἀστέρα, τό σπήλαιο, τή φάτνη, ἔρχεται μία σειρά ὀνομάτων, πού δέν εἶναι ἱστορικά πλήρης, μιᾶς πού δέν ξεκινᾷ ἀπό τόν Ἀδάμ, ἀλλά ἀπό τόν Ἀβραάμ, για νά ἀναδείξει τό δικαίωμα τοῦ Χριστοῦ να προσδιορίζεται κατά τά κριτήρια τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ὡς ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Βεβαίως, αὐτό ὀφείλεται στην πρόθεση τοῦ εὐαγγελιστῆ Ματθαίου νά ἀπευθύνει τό Εὐαγγέλιό του κατ' ἀρχήν στους ὁμοεθνεῖς του καί κατόπιν στην οἰκουμένη καί ἐπομένως, ἔπρεπε νά πείσει για τήν καταγωγή τοῦ Χριστοῦ «ἐξ οἴκου καί πατρίδος Δαβίδ».

Ἡ παράθεση ὅμως τοῦ καταλόγου τόσων ὀνομάτων, δέν ικανοποιεῖ μόνον τήν ἱστορικά περιορισμένη στοχοθεσία τοῦ Ματθαίου. Κατορθώνει συνάμα ν' ἀναδείξει μιᾶ σειρά κατά σάρκα προγονῶν τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὅποιοι μπορεῖ μὲν νά σχετίζονται μεταξύ τους μέ συγγένεια, ἀποτελοῦν ὅμως ταυτόχρονα ἕνα ἑτερόκλητο σύνολο, στό ὁποῖο καθρεπτίζεται ἡ παθογένεια ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας. Καί τοῦτο διότι τά παρατιθέμενα ὀνόματα ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ πρόγονοι τοῦ Χριστοῦ μας δέν ἦταν ἅγιοι, καί πολλοί ἀπό αὐτούς δέν θά μπορούσαν νά χαρακτηριστοῦν ἔστω καλοί ἄνθρωποι. Ἡ ἀμαρτία, τήν ὁποία ἔρχεται νά καταργήσει ὁ «Σωτήρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν», φαίνεται νά ἔχει κατακλύσει τον κόσμον τόσο, ὥστε νά κατακυριεύει ἀκόμη καί τό γενεαλογικό δέντρο τοῦ ἀναιρέτη της.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ

Δέν μπορούμε στόν περιορισμένο χῶρο τοῦ κηρύγματος, ν' ἀναπτύξουμε ὅσα πρέπει, σέ σχέση μέ τό ἀναφερόμενο ὄνομα. Κάτι τέτοιο θά ἰσοδυναμοῦσε μέ ἀντιγραφή ἐκτεταμένων ἀποσπασμάτων ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη. Μᾶς βοηθᾷ ὅμως, νά συνειδητοποιήσουμε τό πόσο δίκιο ἔχουν οἱ ἐρμηνευτές ὅταν τονίζουν ὅτι ἡ σημερινή εὐαγγελική περικοπή εἶναι ἡ γέφυρα πού συνδέει Παλαιά καί Καινή Διαθήκη, ἀναδεικνύοντας τή συνέχεια τῆς ἱερῆς ἱστορίας καί ὑπογραμμίζοντας τόν μυστικό τρόπο πού δρᾷ ὁ Ἅγιος Θεός, ὥστε νά ἐνεργοποιήσει τά γεγονότα τῆς Θείας Οἰκονομίας γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὅφείλουμε, ὡστόσο, νά σταθοῦμε μέ ἰδιαίτερο σεβασμό σέ ἕνα πρόσωπο, τό ὁποῖο ἀνήκει μέν στόν κόσμο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, δέν ἀναφέρεται ὅμως σέ αὐτή. Συνάμα, μνημονεύεται στήν Καινή Διαθήκη ἐπιδεικνύοντας ἦθος ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, τέτοιο πού τό Πνεῦμα τό Ἅγιο ἀναδεικνύει σέ μεγάλους Πατέρες καί Ὁσίους τῆς πίστες μας. Ὁ λόγος γιά τόν Ἰωσήφ, τόν μνήστορα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται ἀπό τόν Ματθαῖο γιά νά κατοχυρωθεῖ τό ἐξ ἀρρενογονίας δικαίωμα τοῦ Κυρίου νά θεωρεῖται ἀπόγονός του Δαβίδ. Παράλληλα, περιγράφεται καί ὁ πειρασμός τόν ὁποῖο ἀντιμετώπισε μόλις κατάλαβε ὅτι ἡ Θεοτόκος «εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα», χωρίς νά μπορεῖ κατ' ἀρχήν νά κατανοήσει τό «ἐκ Πνεύματος Ἁγίου».

Ὁ Ματθαῖος περιγράφοντας τή σκηνή μέ πολύ σεβασμό, ἀναφέρει ὅτι μετά τόν ἀρραβώνα, γιά λόγους προστασίας, τῆς Μαρίας μέ τόν πολύ μεγαλύτερο στήν ἡλικία Ἰωσήφ, πρὶν συγκατοικήσουν ὡς σύζυγοι διαπιστώθηκε ἡ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ἐγκυμοσύνη τῆς Θεοτόκου. Τό πρῶτο τό ὁποῖο συνάγεται ἀπό τήν περιγραφή εἶναι ἡ ἀπόλυτη σιωπή τῆς Παναγίας μας. Δέν προσπαθεῖ νά δικαιολογηθεῖ, δέν προσπαθεῖ νά ἐξηγήσει, δέν φαίνεται ν' ἀντιδρᾷ σέ ὅ,τι συμβαίνει γύρω της καί τήν ἀφορᾷ. Ἀποδεικνύεται ἔτσι ἡ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη της στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, στά χεριά τοῦ ὁποῖου ἐπαφίεται γιά νά δώσει λύση.

Ἡ «ἀνεκτικότητα» τοῦ Ἰωσήφ

Πῶς ἀντιδρᾷ ὁ Ἰωσήφ; Τό λιγότερο πού θά μπορούσε νά εἰπωθεῖ εἶναι ψύχραιμα καί συνετά, ἄν ὄχι καί ἅγια. Δέν δημοσιοποιεῖ τό γεγονός. Δέν κατευθύνεται πρὸς τοὺς Ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ γιά νά ζητήσῃ τόν λόγο πού τόν ἀρραβώνιασαν μέ μία κοπέλα ἤδη ἔγκυο. Ἀναδεικνύοντας τόν χαρακτηρισμό πού τοῦ ἀποδόθηκε ὡς προστάτης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, σκέπτεται πῶς αὐτή δέν θά ὑποστεῖ συνέπειες θανάσιμες ἢ ἐξευτελιστικές, χωρίς νά σκέπτεται τόν ἑαυτό του ἢ νά ἐγκλωβίζεται στή θεώρηση ὅτι προσεβλήθηκε.

Μάλιστα ὁ Ματθαῖος γράφει χαρακτηριστικά: «Ἰωσήφ (...) δίκαιος ὢν καί μή θέλων

αυτήν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν». Ὁ Ἰωσήφ προσδιορίζεται ὡς δίκαιος τὴν ἴδια στιγμή πού ἐμφανίζεται νά μεθοδεύει τὴν παρανομία. Κατὰ τὸν Μωσαϊκὸ Νόμο (Λευιτ. 20, 10), ἡ ποινή γιὰ τὴ μοιχεία ἦταν ὁ θάνατος μέ λιθοβολισμό, ὥστε νά ἐπιτυχάνεται καί ἡ διαπόμπευση. Βεβαίως, μετὰ τὴ ρωμαϊκὴ κατάκτηση, ἐπειδὴ οἱ Ρωμαῖοι διεκδικοῦσαν γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς τὸ δικαίωμα ἐπιβολῆς θανατικῆς ποινῆς, ἡ μωσαϊκὴ διατάξη ἔτεινε νά περιοριστεῖ ὡς πρὸς τὴν ἀφαίρεση ζωῆς, ὄχι ὅμως ὡς πρὸς τὴ διαπόμπευση. Καί ὁ Ἰωσήφ χαρακτηρίζεται ὡς δίκαιος τὴ στιγμή πού σκέφτεται πῶς δέν θά ἐφαρμόσει τὸν Νόμο.

Γιατί αὐτό; Μά γιὰ νά δηλωθεῖ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος δέν ἦταν τὸ πλήρες καί ἀποκεκαλυμμένο θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μιὰ συνθήκη πού σκοπὸ εἶχε νά συγκρατήσῃ τὰ πράγματα μέχρι νά ἐμφανιστεῖ ὁ Λυτρωτὴς τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Δέν ἦταν αὐτό πού ἠθελε ὁ Θεός, ἀλλὰ αὐτό πού ἄντεχε ὁ ἀμαυρωμένος ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἄνθρωπος. Ἦταν αὐτό πού συγκρατοῦσε τὸν σκληρόκαρδο ἄνθρωπο μέχρι νά ὠριμάσει, γιὰ νά μπορέσει νά δεχθεῖ αὐτό πού ἠθελε ὁ Θεός. Κι αὐτό πού ἠθελε ὁ Θεός εἶναι αὐτό πού βλέπουμε νά βλαστάνει στὴν καρδιά τοῦ Ἰωσήφ, ὡς ἀπόδειξη τῆς ὠριμότητος τῆς ἀνθρωπότητος νά δεχθεῖ κάτι ἀνώτερο καί τέλειο. Ἕνα συνδυασμὸ ἀνεκτικότητος, ἐπιείκειας, ἀγάπης, καλοσύνης, ὡς ἀπόδειξη τῶν ὅσων ὁ Θεός καί ἡ ζωὴ κοντὰ του καλλιεργοῦν ὡς βιώματα ἀλήθειας στοὺς δικούς του ἀνθρώπους. Ὁ Ἰωσήφ ξεπερνᾷ τὴ νομιμότητα γιὰ νά φθάσει στὴν ἀγάπη. Μπολιάζει τὸ δίκαιο μέ τὸ καλὸ καί τὸ ἐπιεικὲς γιὰ νά πραγματώσῃ στὴ ζωὴ του τὴν ἀλήθεια ὅτι «δικαίω νόμος οὐ κεῖται» (Α' Τίμ. 1,9), μιᾶς πού ἡ μόνη δέσμευση πού πλέον κυριαρχεῖ εἶναι ἡ ἀγάπη.

Πηγή: agiazoni.gr